

**POLSKA FEDERACJA
RUCHÓW OBRONY ŻYCIA**

W 2012 roku Federacja za swoją działalność została nagrodzona Europejską Nagrodą Obywatelską Parlamentu Europejskiego. Polska Federacja Ruchów Obrony Życia działa od 1992 r.; zrzesza kilkadziesiąt organizacji prorodzinnych oraz chroniących życie.

ul. Wrocławska 37A, lok. 202, 30-011 Kraków
sekretariat@federacjazycia.pl, www.federacjazycia.pl

L.dz. 322/2026

Kraków, 28 września 2026 r.

Szanowny Pan
Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

**Dotyczy: prośby o informację o stanie prac dotyczących macierzyństwa zastępczego (surogacji)
oraz o uwzględnienie transgranicznego wymiaru problemu**

Szanowny Panie Ministrze,

Polska Federacja Ruchów Obrony Życia zwraca się do Pana Ministra w związku z prowadzonymi przez nas od sierpnia działaniami dotyczącymi macierzyństwa zastępczego (surogacji), ze szczególnym uwzględnieniem transgranicznego charakteru tego zjawiska. Zależy nam na ustaleniu, w jakim zakresie obecne prawo i praktyka działania organów państwa tworzą spójny system oraz gdzie mogą pozostawać luki wymagające dalszej analizy lub zmian. Problem jest prawnie istotny, ponieważ polski porządek prawny nie reguluje surogacji wprost – ani jej nie zakazuje, ani nie dopuszcza – a ustalanie macierzyństwa opiera wyłącznie na zasadzie *mater semper certa est* wyrażonej w art. 619 k.r.o., co czyni zagraniczną umowę surogacyjną bezskuteczną na gruncie polskiego prawa rodzinnego niezależnie od jej ważności w państwie zawarcia. Transgraniczny charakter zjawiska generuje kolizję między stanem cywilnym ukształtowanym za granicą (zagranicznym aktem urodzenia wskazującym rodziców intencyjnych) a klauzulą porządku publicznego. Dodatkowo sprawa ma wymiar praw konstytucyjnych, podstawowych i obywatelstwa dziecka. Brak regulacji może także narazić Państwo Polskie na odpowiedzialność odszkodowawczą. Wydaje się więc, że sprawa pozostaje w zakresie Państwa zainteresowań i ma to charakter pilny.

Punktem wyjścia były nasze wystąpienia do Ministerstwa Zdrowia. Po pierwszej odpowiedzi resortu, w której wskazano m.in. na regulacje dotyczące wywozu komórek rozrodczych i zarodków poza Unię Europejską, 10 września skierowaliśmy szczegółowy wniosek o dane i informacje dotyczące praktyki nadzorczej. Pismem z 15 września 2026 r. Ministerstwo Zdrowia uznało, że część żądanych danych wymaga przetworzenia informacji publicznej, wezwało Federację do wykazania szczególnej istotności dla interesu publicznego i przedłużyło termin rozpatrzenia wniosku. Wymaganą argumentację przedstawiliśmy 18 września w piśmie L.dz. 319/2026. Obecnie oczekujemy na dalszą odpowiedź Ministerstwa Zdrowia.

Równolegle zwróciliśmy się do Rzecznika Praw Dziecka o podjęcie problemu z perspektywy praw i dobra dziecka. Zgromadzoną dokumentację przekazaliśmy również Parlamentarnemu Zespołowi na rzecz Życia i Rodziny, pozostawiając jego Przewodniczącemu decyzję co do dalszego procedowania sprawy.

W toku dalszej analizy ustaliliśmy, że Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego zajmowała stanowisko w sprawie macierzyństwa zastępczego w sierpniu 2025 r., a 15 grudnia 2025 r. powołany został w jej ramach Zespół problemowy do spraw surogacji, którego zadaniem jest analiza potrzeby rozszerzenia

zakresu regulacji macierzyństwa zastępczego. Informacja ta jest dla nas szczególnie istotna, ponieważ wskazuje, że część potrzebnej pracy eksperckiej została już uruchomiona i nie powinna być powielana, lecz włączona w szerszą, międzyinstytucjonalną diagnozę.

W związku z powyższym zwracamy się uprzejmie z prośbą o:

1. przekazanie informacji, jaki jest obecnie stan i zakres prac prowadzonych w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz w związku z pracami Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego dotyczących macierzyństwa zastępczego;
2. wskazanie, czy prowadzone analizy obejmują również wymiar transgraniczny, w szczególności reklamowanie i organizowanie zagranicznych programów surogacyjnych kierowanych do polskich obywateli, skutki prawne procedur przeprowadzonych za granicą, możliwość rozdzielania kolejnych etapów procedury pomiędzy różne państwa oraz kwestie związane z przemieszczaniem i identyfikowalnością komórek rozrodczych i zarodków;
3. informację, czy Ministerstwo dostrzega potrzebę dalszych działań legislacyjnych lub koordynacji prac z Ministerstwem Zdrowia, Rzecznikiem Praw Dziecka, Komisją Kodyfikacyjną i innymi właściwymi instytucjami państwa.

Zależy nam na tym, aby dalsza dyskusja wykorzystywała istniejące prace i kompetencje poszczególnych instytucji. Dlatego chcemy, aby zgromadzona dokumentacja była dostępna podmiotom właściwym w tej sprawie i mogła służyć dalszej, skoordynowanej analizie.

Co więcej, Polska Federacja Ruchów Obrony Życia, jako ogólnopolska organizacja parasolowa zrzeszająca środowiska i stowarzyszenia działające na rzecz ochrony życia ludzkiego od poczęcia oraz ochrony rodziny, może być podmiotem zainteresowanym ewentualnymi rządowymi pracami legislacyjnymi dotyczącymi problematyki macierzyństwa zastępczego, w tym jego transgranicznego wymiaru. Federacja od lat aktywnie uczestniczy w debacie publicznej i procesach konsultacyjnych związanych z ustawodawstwem odnoszącym się do statusu prawnego dziecka, rodzicielstwa oraz ochrony praw kobiet i dzieci, dysponując w tym zakresie odpowiednim zapleczem eksperckim i doświadczeniem legislacyjnym. Stanowisko naszej organizacji ma walor rzeczowy i merytoryczny, dlatego będzie cennym wkładem w ramach prac. Mając na względzie powyższe, Federacja wyraża gotowość do udziału w konsultacjach prowadzonych prac legislacyjnych w ich toku, w tym do przedstawiania stanowisk, opinii i uwag na każdym etapie procesu legislacyjnego dotyczącego regulacji surogacji w polskim porządku prawnym.

Polska Federacja Ruchów Obrony Życia ma w sprawie surogacji jasne stanowisko aksjologiczne: kobieta nie może być traktowana jako narzędzie reprodukcji, a dziecko jako przedmiot umowy. Jednocześnie zależy nam, aby ewentualne postulaty zmian prawa były oparte na rzetelnej diagnozie obowiązujących regulacji, praktyki ich stosowania i rzeczywistych luk systemowych. Dlatego przekazujemy w załączeniu dotychczasową dokumentację i prosimy o jej uwzględnienie w prowadzonych pracach.

Z wyrazami szacunku
W imieniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony
Życia

Jakub Bałtroszewicz
Prezes Zarządu

Do wiadomości:

Parlamentarny Zespół na rzecz Życia i Rodziny - na ręce Przewodniczącego, posła Piotra Uścińskiego.

Załączniki:

1. Pismo PFROŻ do Ministerstwa Zdrowia z 25 sierpnia 2026 r., L.dz. 308/2026.
2. Odpowiedź Ministerstwa Zdrowia z 8 września 2026 r., znak RZP.0164.41.2026.AB.
3. Pismo uzupełniające PFROŻ do Ministerstwa Zdrowia z 10 września 2026 r., L.dz. 313/2026.
4. Pismo Ministerstwa Zdrowia z 15 września 2026 r., znak RZP.0164.45.2026.AB.
5. Odpowiedź PFROŻ z 18 września 2026 r., L.dz. 319/2026, w sprawie szczególnej istotności dla interesu publicznego.
6. Pismo PFROŻ do Rzecznika Praw Dziecka z 17 września 2026 r., L.dz. 312/2026.
7. Tekst wspólnego oświadczenia dotyczącego surogacji, popartego przez PFROŻ i Fundację JEDEN Z NAS w związku z 63. sesją Rady Praw Człowieka ONZ.